

Options: to start jogging/to oversleep; to do shopping/to lack time; to attend the library/to be busy; to e-mail to the American peer/to go out of order (about the computer), etc.

Це умовно-комунікативні рецептивно-продуктивні вправи, спрямовані одночасно на оволодіння граматичним матеріалом і на формування методичних умінь майбутньої професійної діяльності.

Отже, засвоєння мовного матеріалу у процесі формування англомовної ГК має будуватися з урахуванням принципу стилістичної диференціації мовлення, принципу когнітивної спрямованості, принципу науковості, принципу професійно-педагогічної спрямованості та принципу проблемності.

Висунуті принципи не є вичерпними, і ця проблема може мати подальший розвиток, зокрема, в обґрунтуванні ролі принципу функціональності та принципу системності під час формування ГК у студентів-філологів.

Література

1. *Вовк О.І.* Формування граматичної компетенції студентів-філологів у процесі оволодіння англійською мовою // Вісник ЛНПУ ім. Т. Шевченка. – 2007. – № 20 (136). – С. 20-24.
2. *Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справочное пособие / Е.А.Маслыко и др.* – Минск: Высшая школа, 2001. – 522 с.
3. *Preston, D.R., Shuy, R.W.* Varieties of American English. – Washington D.C.: US Information Agency, 1988. – 35 p.
4. *Wright, A.* Pictures for Languages Learning / Swan M., Bowers R. – Cambridge: Cambridge University Press, 1989. – 218 p.

Аннотация. В статье рассматриваются основные принципы усвоения грамматического материала в процессе формирования англоязычной грамматической компетенции у студентов-филологов. Предложен принцип стилистической дифференциации вещание, принцип когнитивной направленности, принцип научности, принцип профессионально педагогической направленности и принцип проблемы. Теоретические положения статьи проиллюстрированы соответствующими упражнениями.

Ключевые слова: англоязычная грамматическая компетенция, коммуникативная учеба, профессиональное общение.

Annotation. The article deals with the problem of University students' grammatical competence development. The following principles of grammar material acquisition are suggested: the principle of stylistic differentiation in speech activity, the principle of cognitive orientation, the scientific principle, the principle of professional orientation and the principle of problem teaching.

Keywords: English-language grammatical competention, communicative studies, professional intercourse.

УДК 37.03

Волкова Н.В.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. У статті порушується питання про необхідність формування інформаційної культури сучасної молоді освіченої людини. Наголошується на визначальній ролі високого рівня інформаційної культури, що стимулює процес вдосконалення навчально-виховного процесу; забезпечує доступність та ефективність освіти.

Ключові слова: культура, інформаційна культура, інформатизація суспільства.

В усі часи розвитку людської цивілізації проблеми культури мали першочергове, по суті, провідне значення. Передусім тому, що культура завжди була могутнім фактором соціального розвитку: відбивала якісну характеристику суспільного життя, уособлювала в собі специфічний спосіб розвитку людської життєдіяльності, зафіксований в результатах діяльності, в системі соціальних норм і закладів. Зауважимо, що основним у змісті культури є не речі, а людина,

суспільство. Усі різноманітні види культури – культура виробництва, культура управління, політична, художня культура, культура міжособистих відносин, екологічна, риторична культура тощо – утворюють єдине ціле, як форми існування і розвитку людської природи, а отже і суспільства. Культура пронизує всі напрямки людської життєдіяльності – від основ матеріального виробництва і людських потреб до найвеличніших виявів людської творчості. Вона впливає на всі сфери суспільної та індивідуальної життєдіяльності – працю, побут, дозвілля, мислення, практичну діяльність, етику й етикет, красномовство тощо.

У сучасній культурології подано глибокий аналіз еволюції поняття “культура”, починаючи від античних часів і завершуючи сьогоденням. Наукова література містить величезну кількість визначень цього поняття. У період із 1871 по 1919 рік запропоновано сім визначень поняття “культура”, у наступні 1920-1950 роки – 157 визначень, а в 1968 році А.Моль нарахував 250 визначень [7, 22].

Дослідник А. Швейцер стверджує: “У найбільш загальних рисах культура – це прогрес, матеріальний і духовний прогрес як індивідів, так і всіляких співтовариств” [304]. Культура – це людське в людях, це “ступінь, міра формування, розвитку й реалізації соціальних (сутнісних) сил людини в її різноманітній суспільній діяльності” [11].

Розвиток суспільства доводить, що освіта є одним із визначних факторів виживання та розвитку цивілізації. Питання її змісту, якості та вдосконалення входять до числа першочергових проблем людства. Проте стрімкість наукового поступу суспільства, поглиблення його перетворюючого впливу на всі аспекти людської життєдіяльності та відповідне розширення освітніх завдань спонукали вчених до усвідомлення недоліків концептуальної основи, що визначили сучасну освітньо-педагогічну діяльність. Перегляд теоретико-методологічних основ навчально-виховного процесу сприяв виникненню нового поняття – “інформатизація суспільства” та, відповідно до нього, – “інформатизація освіти”. Спочатку концептуальна спрямованість інформатизації освіти була визначена словосполученням “комп’ютерна грамотність”, яке поступово поширилося до поняття “інформаційна культура”. Останнє розглядаємо як окремий феномен, складне особистісне утворення, що ґрунтується на комп’ютерній грамотності, але не вичерпується нею.

Актуальність формування інформаційної культури та грамотності студентів пов’язана також із розширенням впливу на молодь засобів масової комунікації, відтак зумовлює необхідність особистісно зорієнтованого підходу до розвитку критичного мислення студентів, становлення захисного механізму до значного впливу засобів масової комунікації, що пропагують насильство та агресивність.

Реформа освіти вимагає кваліфікованих кадрів нової генерації для освітньої діяльності. Тому в державних нормативно-правових документах висувуються завдання докорінного вдосконалення навчального процесу вищої школи, пошуку шляхів і засобів його інтеграції у світову освітянську систему, зміцнення навчально-матеріальної та наукової бази, модернізації змісту професійної підготовки вчителів, розробки та апробації нових освітніх технологій.

Проблема інформаційної культури майбутнього фахівця розглядається вченими в різних аспектах. Аналіз наукової літератури дозволяє виділити основні напрямки у вивченні інформаційної культури: формування інформаційної культури особистості (М. Близнюк [1], А. Єршов [4], М. Коляда [6]); роль інформаційної культури у розвитку суспільства (Л. Скворцов [8], А. Суханов [9]); місце інформаційної культури у загальній культурі особистості (М. Вохришева [2]); інформаційна культура у навчальному процесі вищої школи (О. Гончарова [3], М. Жалдак [5], О. Співаковський [8]).

Закладені в цих дослідженнях положення та висновки мають важливе значення для розробки й удосконалення вмінь та навичок роботи з літературою, використання її для навчання та самовдосконалення.

Разом із тим, аналіз навчально-виховного процесу у ВНЗ свідчить про невизначеність системи освітньо-педагогічної підготовки щодо формування інформаційної культури особистості студентів, має місце недооцінка ролі елементів світоглядної культури та культури мислення, що відповідають вимогам інформаційного суспільства у професійній діяльності майбутніх фахівців, звуженість завдань формування інформаційної культури особистості лише завданнями суто технічної підготовки до роботи з електронно-обчислювальною технікою.

Усі ці недоліки дали можливість визначити у практиці вищої школи стійкі суперечності між потенціалом фахової підготовки щодо формування інформаційної культури студентів та

неготовністю викладачів вищої школи його враховувати та реалізовувати, між постійно зростаючим інтересом майбутніх учителів до формування основних показників інформаційної культури й невідповідними до їх запитів формами фахової підготовки у вищому навчальному закладі. Усунення існуючих суперечностей вимагає комплексного опрацювання чинників, факторів, умов формування інформаційної культури особистості студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

Поняття “інформаційна культура”, уважаємо, необхідно розглядати в аспекті еволюції загальної культури та як складову педагогічної культури. Еволюція інформаційної грамотності відбувалася непомітно, якісно змінюючи забезпечення повного використання достовірного, невичерпного й своєчасного знання у всіх суспільно значущих видах людської діяльності. Ці зміни зумовили виокремлення інформаційної культури.

Почалося вивчення інформаційної культури особистості й суспільства як особливої грані людської культури в цілому. Йдеться про інтегральне визначення тих аспектів культури, які безпосередньо відбивають всю сукупність інформаційних процесів.

Згідно з думкою деяких учених, робота з інформацією у високорозвинутих країнах світу перетворилася на домінуючу сферу діяльності. Поміж тим з'являються багато ніким та нічим некерованих потоків, масивів інформації, здатних “потопити” людей, які можуть просто “захлинутися” у її лавинному зростанні.

Використання персонального комп'ютера (ПК) у процесі професійної підготовки відкриває перспективи якісного вдосконалення навчання на основі інтеграції навчальних дисциплін, інтенсифікації навчального процесу й гуманізації його на основі диференціації, професійної спрямованості та індивідуалізації навчання, надаючи студентові можливість обирати складність навчального матеріалу, його стильові особливості і навіть послідовність вивчення навчального курсу. Комп'ютерні технології уможливають успішне розв'язання навчальних і практичних завдань, навіть таких, які поставив сам студент, і при цьому пояснити студентові хід міркувань; з'являється можливість повністю “занурювати” майбутнього спеціаліста в найрізноманітніші соціально-професійні ситуації та приймати найбільш обґрунтоване рішення.

Питання формування інформаційної культури як основи інноваційного потенціалу фахівця, його інтелектуального й фізичного розвитку, таким чином, виходить за рамки цих дисциплін і стає основою формування цілісної системи взаємопов'язаних і взаємодіючих дисциплін у процесі професійної підготовки.

Поряд із трансформацією понять “комп'ютерна грамотність” й “інформаційна культура” змінюються і традиційні вчительські вимоги до знань – “знати та відтворювати” – трансформуються у вимогу інфосфери – “уміння знайти інформацію”. Ефективність пошуку інформації, враховуючи інтенсивність інформаційних потоків, стає визначальним фактором розвитку особистості, формування її інформаційної культури, соціальної адаптованості.

Автоматизовані системи, зокрема навчальні, є ефективним засобом розширення, поглиблення й зміцнення знань та умінь у тій галузі, де спеціалізується фахівець. Використання цих систем сприяє розкриттю творчого потенціалу, пізнавальних здібностей, формуванню наукового світогляду, сучасних понять про культурні та загальнолюдські цінності. Інформаційна культура, сформована на основі системного підходу до навчально-пізнавальної діяльності із застосування нових інформаційних технологій навчання. Це дозволить майбутнім учителям технології при навчанні не тільки використовувати глибину і високий ступінь усвідомлення абстрактних понять і методів з основ інформаційних технологій, а й усього комплексу технічних дисциплін, різноманітних структурних відношень в економіці, соціології, психології та інших галузях соціально-гуманітарної діяльності, а також глобальному процесі інформатизації наукового знання.

Література

1. Близнюк М.М. Комп'ютерні технології графічних побудов: експериментальний посібник / М.М. Близнюк, Б.М. Дрін, О.В. Козич. – Чернівці: Прут, 1999. – 156с.
2. Вохрышева М.Г. Информационная культура в системе культурологического образования специалиста / М.Г. Вохрышева // Проблемы информационной культуры: сб. статей. – М., 1994. – С.117-123.
3. Гончарова О.М. Формування основних компонентів інформаційної культури учнів при вивченні інформатики в старших класах з використанням середовища електронного

- підручника: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 “Теорія та методика навчання” / О.М. Гончарова. – К., 2000. – 16 с.
4. Ершов А.П. Компьютеризация школы и математическое образование / А.П. Ершов // Математика в школе. – 1989. – №1. – С.22.
 5. Жалдак М.І. Комп’ютер на уроках математики / М.І. Жалдак. – К.: Техніка, 1997. – 303 с.
 6. Коляда М.Г. Використання діяльнісного підходу при формуванні інформаційної культури майбутніх економістів / М.Г. Коляда // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2003. – №1. – С.46-58.
 7. Моль А. Социодинамика культуры / А. Моль. – М.: Прогресс, 1979. – 406 с.
 8. Скворцов Л.В. Информационная культура и цельное знание: избранные труды / Л.В. Скворцов. – Ин-т научн. информ. по общественным наукам, 2001. – 228с.
 9. Співаковський О.В. Інформаційні технології в управлінні вищими навчальними закладами [методичний посібник] / О.В.Співаковський, О.О.Глущенко, Н.А.Кудас, Я.Б.Федорова, Н.М.Чаловська, Д.Є.Щедролосєв. – Херсон: Айлант, 2005. – 152 с.
 10. Суханов А.П. Информация и прогресс / А.П. Суханов. – Новосибирск: Наука, 1988. – С. 35.
 11. Швейцер А. Упадок и возрождение культуры: избранное / А. Швейцер. – М., 1993. – 402 с.

Аннотація. В статті розкривається питання про необхідність формування інформаційної культури сучасного молодого освітнього людини. Акцентується на визначальній ролі високого рівня інформаційної культури, яка стимулює процес удосконалення навчально-виховного процесу; забезпечує доступність і ефективність освіти.

Ключевые слова: культура, інформаційна культура, інформатизація суспільства.

Annotation.. The problem of necessity of formation of the contemporary young educated man's informational culture has been revealed. The article stresses on importance of informational culture high level, which stimulates the improvement of training process provides the availability & effectiveness of educational process.

Keywords: culture, information culture, information's society.

УДК 371.372

Гагаріна Н.П.

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ МОРАЛЬНО-ЦІННІСНИХ ЯКОСТЕЙ

Анотація. У статті розкривається необхідність та шляхи формування основ життєвої компетентності дошкільників.

Ключові слова: компетентність, дошкільна освіта, українське суспільство.

Сьогодення ставить максимально високі вимоги до темпу життя та рівня розвитку молодого покоління. Нові підходи вимагають і нових форм роботи, нової моделі планування освітньо-виховної роботи з дітьми, нових поглядів на процес виховання. У “Національній доктрині розвитку освіти в Україні у XXI столітті” зазначається, що “...в Україні має стверджуватися стратегія прискореного, випереджувального інноваційного розвитку освіти і науки: повинні забезпечуватись умови для розвитку, самоствердження і самореалізації особистості впродовж життя” [6, 6]. У зв’язку з цим на перший план виступають гуманістичні ідеї та орієнтири, що ґрунтуються на повазі до особистості дитини, турботі про її розвиток. Такий підхід передбачає визнання кожного вихованця як унікальної особистості, його прав, ставлення до нього як суб’єкта власного розвитку. Оскільки дошкільна освіта є першою ланкою у неперервній системі освіти, від того, який старт буде дано малюкові, значною мірою залежатимуть якість та динаміка особистісного розвитку, життєві настанови та світорозуміння дорослої людини. Дошкільний вік можна вважати першим етапом становлення особистості, оскільки саме в цей час відбувається інтенсивне ускладнення життєвих зв’язків дитини. Дошкільника можна охарактеризувати як особистість – суб’єкта стосунків з близькими дорослими. Тому необхідно створити сприятливі умови для особистісного становлення і творчої самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетентності. Це передбачає поступовий перехід від навчально-дисциплінарної